

Адыгейим Москва ўырегъэлагъэх

Тыгъасэ Адыгэ культурэм инэпэепль къэгъэлъэгъон къалэу Москва иметро икъэуцупІэу «Воробьевы горы» зыфиорэм апэрэу къышызэуахыгъ.

ОНЫМ ЩЫЩХЭУ
КЫЧІЭКЫЫГЬ.

Метром щызеклохэрэ мэшлоку псынкізхэм къарыкырэ пстэури тип-кыгъо зэклюжь дахэхэм къарехылэ. Музей им клонхэр зывфызэшломыкыхэрэмкіэ мышыкіэр Іерофагъоу щытльэпкъ зэфэшьхяфхэм якультурэ нэйуасэ зыфэшыгъэнимкіэ, нахь пэблагъе хъунхэмкіэ. Тэ тичынгогъухэм ащ гопэшхо хагъуатэ, япчьягъекэм мымакіэу Москва ахэр дэсих. Яоф ыүүж итхэумэшлокухэм къарыкіхэрэр Адыгейим ихигъэхъунэ цыкly къыитефэхэрэм фэд — агч хъурэе къэмпланы-

быракхъэр, лъэпкъ тамыгъэхэр, дышъе идагъэхэр, дэнэ бэшхъэр, йальмэкъхэр, адыгэланэр, кушъэр, шыкIэпшынэр, нэмыхыбэри тиIэпэласэхэу, Стлашь Ю., Сет С, Акъущ Ф.,

плэу УФ-м и Президент дэжь щыгээрэй күлтүрэмкээ Адыгейим иминистерствээр ягууэккээ, метрополитеным иэшхээтэхэм зээгэгыныгъэу дашынгъэм төв, АР-м лъэпкэ күлтүрэмкээ

тилұқлоғынан да адишы-
гъэх, ахэм язәфәхъысыжъ джы
пстәуми альэгъу.

Къыхэгъэштыгъэн фae, мыш
фэдэ амал Урысъем исубъект-
хэм ащыщэу зэратыгъи 4-мэ

Адыгейим щыщ Іәпәласәхем ялшагъэхэр, Лъәпкъ музейм иэкспонатхэм аышхэр ащ хэхъягаъэх, зэкәмкіи пкызыгъуи 100 фәзи.

Гъэтхапэм и 5 — 6-м ахэр аյгэуцугъэх, күлтүрэмкэ АР-м иминистрэй игуадзэу Шъэуапцэкъо Аминёт, Лъяпкъ музеим ипащэу Джыгунэ Фатимэ, ашт игуадзэу Шэуджэн Налмэс, музеим ихудожник-зэхэгтэй-цуаклоу Мерчэнэ Замирэ постэ-ури зээгэшэшгэхэй ахэтыгъэх, ныбжыкыкэхуй лыыкло гъэ-лорышлаплэм тоф зыдишлэхэрэри ягъусэхуй мэфэ реным дэлэ-жьагъэх. Мы уахтэм тэри къералыгъом икъэлэ шъхъялэ тышылаж тарихындарь.

— Мы пкъыгъохэр дгъэу-
цух э пэтэ зы бзыльфыгъе горэ
кыткъерыхы, шлгъешлгъонэу
къыпльхъэхэу фежьагъ. Ар
Адыгейм щыщэу къычлэкыгъ,
Москва тоф щешлэ, щепсэу,
— кытфилотагъ Шъэуапцлэкъо
Аминэт. — Нэужым сакыбкъе
щылэ клэлитумэ язэдэгүчыгъу
кызызхэсхыгъ: «моу епль мыхэр
зэргъешлгъонхэм!» Зыкъызэз-
гъэзэки кызыдиклхэрэмкъе си-
зяупчыим, Тэхъутэмыкье рай-

шхомэ адэт пкыгъо, музыкаль-
нэ ӏэмэ-псымэ, шьошэ зэфэш-
хяафхэр ахэм кьапэгъокыых, ти-
льдэлкэй илехагъя итхылэүатэх

Адыгэ бзыльфыгъэмрэ хъуль-
фыгъамра яшъуашахэр лажъные

фыгъэмрэ яшъуашхэр, дэжьые

Абрэдж Г., Гумэ Л., Джарымэ-
къо З., Іашыынэ М., Хъуажъя
Р., Тішьбу Н., Платыкъо А.,
Нэгъуц А. ашыгъэх.

Алыгейм ипкыңдо пъэршыла-

АДЫГЕЙМ ИЛЫҚО ГҮЭОРЫША-

и Гупчэ, Лъэпкь музейр ялэпы-
Іэгүхэу мы юфтхабзэр зэхэ-
щааль хүргье. Икынгэ ильзэсүм
ишкэлгүй мазэ кыншцүблагьэу

ишээгүй масс күвийнгүйгээр

аще ѿхын вэ зэдэг ушынгийн бухэр

Адыгейр аышыц. Тапэкістан, Якутием, Бурятием якъэльэгъонхэр реклоказыгъэх, джы чэзыур тиреспубликэ ий. Нэмэмыкц үзүүлэхэд якультурэ икъэгъэльэгъонхэр мыш мэзэ-мазэу Ѣылжилжэхэмэ, Адыгейим пальэу илэр мэзитly. Ар кызыыхэкыгъээр тикъэгъэльэгъон зыфэдэштимкэ нэпэ-еплхэр зарагъэльэгъухэм, метрополитеним илэшхьэтетхэм ахэр агу рихьхи, нахьыбэрэ шагъэтынхэу амал қъатыгъ.

Тикъэгъельтээгъон икъыззэхүүн непэ хэлэжьагаа Адыгейм күлтүрэмкэ иминистрэу Аульэ Юрэ, метрополитеном илашэ игуадзэу Юлия Темниковар, Адыгейим илъыкло гъэлорышланпэ илофышэхэр, Ингуш, Осетие республикэхэм, Краснодар краим ялъыкло гъэлорышланпэхэм ялъыклохэр, Москва щызэхэщгээ къэшъокло купэу «Адыгэхэр». А уахьтэм метром щызекигъэ цыфыбэр къеуцувэ, юфтихъабзэм шынчнат фэхъугъех.

Къэгъэльэгъоныр мэлышьфэгъу мазэм и 30-м нэс зэүхыгъеэцт.

Искусствэр — тибаинигъ

Къашъо пэпчъ узышэпещэ

Дунаим щыцэрыо къашъо ансамблэу Игорь Моисеевым ыцэ зыхырэм иконцерт апэрэу Мыекъуапэ щыкъуагъ. Бзыльфыгъэхэм ямэфэк мафэ төфэу Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо филармоние щызэхащэгъэ пчыхъэзэхахъэр бэрэ шуклэ тыгу къэкижыщ.

Лъэпкъ къашъохэу ансамблэм къышыхэрэй фольклорым къыхихыгъэх, лъэхъаным диштэу шъушашхэр ыгъэкэрэкла-гъэх. 1937-рэ ильэсэм мэзажем и 10-м ансамблэр зэхажагъ. Иэкъыб къэралыгъо 60-м нахыбэмэ иконцертхэр къа-щитыгъэх. «Академический» зыфиорэ цэ лъаплэр апэу зыфаусыгъэ лъэпкъ къашъо ансамблэр И. Моисеевым ыцэ зыхырэр ары.

Урыс, молдован, къалмыкъ къашъохэу ансамблэм Мыекъуапэ къыщигъэльгъуагъягъ. Аргентин къашъоу «Гаучор» артистхэм къизэрагъэльгъуагъэм дунээ мэхъянэ етэти. Къашъуаклохэм Иэгу афитеохэзэ, пчэ-гум заулэрэ къиращэжыгъэх.

Ансамблэм дахэу къышыхэрэе къашъохэм уяплызэ, анахъэу унаэ зытебдээрэй пычыгъохэр зэрээфэшхъафхэр, псынкэу пчэгум щызеклонхэ зэральэкъирэр ары. Бзыльфыгъэхери, хульфыгъэхери ху-

раеу зэхэтхэу зызэрагъэчэрэгъэрэ зыпльэгъукэ, лепэл-сэнгэйэу ахэльным уасэу фэпшыщым угупшысэжын ишыклагъэ.

Лъэпкъ къашъоу къашъо ансамблэу къызэуахын фэш шъушау ашыгъыр едзыгъом «къыщагъэгүйэ».

Адыгэим инароднэ артистхэу Къул Амэрый, Пэрэнкъо Чатибэ, Хъоджэе Аслын, Жэнэ Нэфсэт, сурэтыш-модельерэу Стлашю Юре, нэмыкхеу ансамблэм ептыгъэхэм къашъохэр, шъушашхэр агъашгэгүйагъэ.

Адыгэ къашъоу «Лъэпететыр»

«Налмэсэм» ихудожественнэ пащэу Хъоджэе Аслын ыгъэ-уцугъэ адигэ къашъоу «Лъэ-пететыр» И. Моисеевым ыцэ зыхырэ ансамблэм ирепертуар хэтэу концертхэм къаше-гъэльгъа. Пшашъэхэр зэку-жэу фэпагъэх. Саехэр плыв-

Сурэтихэр зэхахьэм къыщигъэх.

жых, пхэм хэшыкыгъэхэ ца-къехэм атетых, пхэкычым тэ-охээ къашъом иедзыгъохэр къашъых. Ихудожственнэ пащэу Хъоджэе Аслын ыгъэ-уцугъэ адигэ къашъоу «Лъэ-пететыр» И. Моисеевым ыцэ зыхырэ ансамблэм ирепертуар хэтэу концертхэм къаше-гъэльгъа. Зэлшашээрэ къашъоу «Яблоч-кэу» матросхэм къашъоирэмкэ концертыр аухыгъ. Артистхэм зэдьираштэ, псынкэу зага-зэ, лъаплэрэ уцущтхами е фэшхъаф шыкэ къагъэльгъоштми, ихудожствэ лъагэм илотаклохэу зэрэцтихэр къа-ушыхьаты.

Адыгэ Республикаем культу-рэмкэ иминистрэу Аульэ Юре-ти Лышхъэу Къумпыл Му-ратэ, Правительствэм ацэлкэ

ансамблэм «тхашъуегъэпсэу» риожыгъ.

И. Моисеевым ыцэ зыхырэ ансамблэм ихудожественнэ пащэу, Урысъем, Адыгэим яна-роднэ артисткэу Елена Щер-баковар зэхахьэм гүфэбэнгъэ хэлъэу къыщигъуагъа. Тысын-пэ нэк зимиэжэ залым ихудожствэ зыгу рихыхэу чэ-сыгъэхэр къэтэджыхи, хъаклэхэм зэламыгъэу бэрэ Иэгу афитеуагъэх.

Ансамблэ цэрийомрэ Адыгэ Республикаемэ зэфыщтыкэу зэдьирялэр щынэнгъэм зэрэ-щыгытштим щеч хэлээп. Шью-псэу, артистхэу Москва къи-кыгъэхэр! Шьюикъашъохэмкэ тыхыгъэшхуагъ, адигэ лъэпкъ ихудожствэри лъагэу шуялтыгъэ.

ЕМТЫЛЬ Нурбый.

Хэдзынхэм сахэлэжьэшт

— Хэдзынхэм сэри, ахэм ахэлжъэнэу зынъябжь нэсныгъэу сиунагъо исхэри тызерахэлжээштим Io хэлъэп. А мафэр мэфэк мафэ зыфэт-шыжыни хабзэ ти-унагъокэ тфэххуугъ. Цы-фым непэрэ мафэм еп-лъыкэу фырилэр, неушы-ре мафэр зэрэхъущтим зэригъэгумэкъирэр къы-гъэльгъононим пае хэ-дзынхэм ахэлжъэн фаеу сэлпэйтэ. УФ-м и Президент ихэдзынхэр пстэ-умэ анах шхъалях. Ар къэралыгъомкэ мэхъянэ ин зиэ хъугъэ-шлагъ. Неушыре мафэр зыф-дэштэр а хэдзынхэр ары зэлъытгъэр. Гүшүйэм пае, сэ цыфхэм япсауныгъэ икъеухъумэн сыпиль, аш хэхъоныгъэу ышыхэрэм сидигъоки сагъэгушо, тапэки аш тетэу лъыкъотэнэу сифай. Ар нахыбэу зылэ ильир къэралыгъом пащэу илэр ары. Арышь, аш ихэдзынхэм шокл имылэу сахэлжъэшт.

ЧЭУЖЬ Натэл.

Адыгэ республике клиническэ сымэджэштим иврач шхъа.

Нэбгыришыр псым ытхъэлагъ

Гъэтхапэм и 9-м Красногвардейскэ районым ит Пшызэ псыыгыпээм Адыгэ Республикаем щыщ нэбгыриш хитхъэлыхъагъ.

Ильэс 37-рэ зынъябжь хульфыгъэм ихадэ къэгъэнэжхаклохэм къыхахыгъыгъ. Нэужым ильэс 34-рэ зынъябжь хульфыгъэм ихадэ къагъотыгъыгъ. Ильэс 31-рэ зынъябжь бзыльфыгъэм ихадэ джыри лъэхъух. Урысъем и Следственнэ Комитет и Гээлорышалэу Адыгэ Республикаем щынэн Красногвардейскэ районымкэ иотдел мы хульгэ-шлагъэмкэ зэхэфын тофхъабзэхэр регъэлокъях.

Пэшхорыгъэшхэу къызэратыгъэмкэ, зэшхъэгъусхэм яныбджэгъухэр акыгъухэу гъэтхапэм и 8-м Пшызэ псыыгыпээм ишхъом ашыщ горэм къызыхъугъэ мафэр щихагъэ-унэфыкынэу куагъэх.

Мафэм сыхъатыр 2-хэм адэжь гүуч къуашъоу мотор зэрэтым хульфыгъитур ыкы бзыльфыгъитур итысхэхи псым техъагъэх. Сыхъат фэдиз тешлахъэу зынъягъэпсэфырэ чылпэм къеклонлэжхынхэу къагъээжхыгъэу, рулим лъэшишэу хульфыгъэр зыкырэум куашъор зэлпиргээзагъ, сыхъатыц зытешэм ар псым чийхъагъ. Псычын эм сыхъатыр 3 — 4 хэсигъэхэ нэбгыришыр ытхъэлагъ. Ар зылтэгъугъэ бзыльфыгъэр псым къыххэгъыгъэу чыгыгым тэсэу гъэтхапэм и 9-м пчэдэжхым сыхъатыр 9-хэм адэжь пчэжъяяшэ горэм къыгъотыгъ. Хульгэ-шлагъэр зынъябжь чылпэм следовательхэм тофхъабзэхэр.

Улэ Іушъхъээм

Улэ Іушъхъэшхо-тхъэльэуплэр затыгъагъэр мыгъэ ильэси 120-рэ мэхь. Зэклемки Улапэ дэжь Іушъхъэ 70-рэ фэдиз археологхэм щыззераагъашагъэр. Ахэр тоу гошигъагъэх — Улэ ыкчи Улэпэ Іушъхъэ купхэр. Я 10-рэ Улэ Іушъхъэ-тхъэльэуплэм кычлахыгъэ щыуанышхор мы уахтэм Къокыплем щыпсэурэ лъэпкъхэм яискусствэ имузеу къалэу Москва дэтым икъэгэльэгъуаплэ чэт. «Адыгэ макъэмрэ» КъТРК-у «Адыгеимрэ» яллыкъохэмкэ тызэгъусэу лъэпкъым итарихъ щыщ пкыгъо хъалэмэтэм фэгъэхыгъэ къэбарыр къэдгъэхъазырынэу къэралыгъом икъэлэ шъхъаэ тыкъогъагъ.

Іофым иегъэжъап!

Я XIX-рэ лэшэгъум икъэух. Урсыс археологическая комиссиям къэбар къылтылесыгъ къэралыгъом и Къыблэ Іушъхъэхэр жъувъэу щахункъэх. Шэнэгъэ зэхэфынхэр ашынхэм пае Іушъхъээм ятэнэу комиссиям егъакло Санкт-Петербург университетым ипрофессорэу Николай Веселовскэр. 1896-рэ ильэсэм ар зипээх экспедицием станицу Шытхалэ пэмычыжъэу Іушъхъэ 56-рэ щеты. Аш ылжырэ, 1897-рэ ильэсэм Мыекъопэ Іушъхъэшхор, Ошъадэр, 1898-м къудажэр Улэ кыпэлут Іушъхъи 10-м анах лъагэу метрэ 15 зильэгагъэр атлыгъэх. Дунээ археологическая шэнэгъэм аш зэрэцдэгагъэхэр «Улэ Іушъхъэшху». Джа ильэс дэдэм Хыатыгъужыкуаа итгэгъэхъэлэгэлэйнхъюкъэ профессорыр япашэу Чэмдэжъэр Къолэсэжъэр шатыгъэх.

Улэ Іушъхъи 10-м щыщэу къенэгти 8-рэ 1908-рэ ыкчи 1909-рэ ильэсхэм Н. Веселовскэм ытгэгъэх. Я 10-м чилэ къэхальэр зэрэтэгъээм ылжъ къикъэу нахыжъхэм тэн юфшэнхэр адагъэх. Іушъхъээм зэклеми щетырэ зэхэт тхъэлээлуплэр ачилтгэгъэх.

Япшэнэрэми къыфагъэзэжъыгъ

1982-рэ ильэсэм Къокыплем щыпсэурэ лъэпкъхэм яискусствэ имузей иекспедициен Александр Лесковыр зипашэм Улэ күпкым хэтыгъэ Іушъхъэу Н. Веселовскэм рамыгъэтгэгъэр ыуплэгъуунэу гухэль ёшы. А ильэсэм аш нэмийкъэу джыри Іушъхъи 7 аригъэтгэгъэр, Улэпэ күпкэ ахэм яджагъэх. Күпэу къягъэгъуагъэм юф дишэнэу хъугъэ Адыгеим щызэлъашэрэ археологу Тэу Аслъани.

— Я 10-рэ Іушъхъэу метрэ 15 зильэгагъэм тырамыхыгъэгъэ ятээм икъокыплемкэ метрэ 20-у къыпчыжъэу щигъэгъэм итъин тыфежъэгъагъ. Метри 5,5-рэ аш ильэгэгъагъ, ихурэягъэр — 52-рэ, — къелуатэ Аслъан. — Іушъхъэ шыгур тызэртэштэм фэдэу зэтетути, скреперымкэ ятээр тетхинэу зэтэгъажъэм, къэхальэм хэлъыгъэ хъадэмэ

якъупшхъэхэр къычлэшгъэх. Ахэр экспедицием хэтхэм зэклеми къыхатыкыгъэх, къыхэтхъэхэр зэклем пакетхэм арьтлхъэхэм ютхыхээ Іушъхъэм икъохаплеклэ метрэ 30 фэдизкэ пэччажъэу щычлэттэжъагъэх. Къехальэм хэльхэр къызыжэтхъяхъхэм, джыри тэлкү зытэхэм, шомыкъ хъугъэхэу щетырэм хэлтыгъэ пкъеухэм ягъэхъугъэгъэх. Бгъэнэу ѿшхъэ телъыгъэхэр яжъе чэхъухъагъэхэр къычлэшгъэх. Ахэм щетырэм ѿшхъаагъ къыуухъурэхъу тиральхъажыгъагъэши 29-мэ якъупшхъэхэр къахэтуюкъэбзыгъэх. Онэлаплемэ апышэгъагъэх джэрз пкыгъохэмрэ шхоуухъемрэ ахэм къапыгъэх.

Зэрагъэунэфыгъэмкэ, ижъикъэ джыри Іушъхъэхэр ахункъэгъагъ. Къягъотохыгъэхэр джэрз лэгъупыхомрэ иныху джэрз ѿшхъаагъэх.

Тэу Аслъан къызэриотагъэм-

кэ, лэгъупыр онтэгъу дэдагь — цыфхэм ар къаэтынр афызшохъягъэп. Кранкъэ къаэти, машинэм рагъэуцагъ, зы быгъу псай хъун къупшхъэхэри зэрилхъэу зэклем къэралыгъом икъэлэ шхъаэ нагъэсигъ.

А лэгъупыр тэ зэдгээлэгъууль

Тэу Аслъан.

— Къокыплем имузей иунэ хэхъгъэ ар чэт, ихурэягъэр сантиметрэ 85-рэ фэдиз, лъабжъэ пыт, аш къыщуублагъэу ыту нэс ильэгагъэр зы метрэм

къахъэ, ѿшхъаагъым илжъугъэзы сантиметрэм ехъу, зыими ѿшчыгъэп, ау, зэрэнэгухээрэмкэ, килограмм 300 фэдиз ионтэгъуугъ. Зигугу тшыре музеим археологиемкэ иотдел инаучнэ љофишэ шхъаэу Владимир Эрлих къызэриуагъэмкэ, Уримхэм яджэрз лэгъупыхоу ёнэгүех. Скифхэм япачыхъэу Арифарн дзэу илэм дзэклон! пчагъэхъу хэтыр зэригъэшнэм пае нэбгырэ пэпчъ зы ѿшбашаагъэхъэх. Ахэм ящбашаагъэхъэм лэгъупыхо ахагъэткүкъигъ. Ау Геродот итагурухъ хэтгэгъэх скифхэр адагхэхуи елтэлъикъэ ѿш.

Тичыгу къыщуублагъэхъэр тимыен ылъэкъыща?

— Гъэшэгъонба, нэмийкъ чыпилэ къикъирэ археологхэм тиуашхъэхэм къачлахыхэрэр къитапэсхэрэп, — elo Тэу Аслъан. — Зыгорэм ахэр къиращиагъэх, къахыгъэх... Адыгэхэр егъашэм зэрсыгъэхэ чыналъэм ѿшхъаагъэхъаагъэхэм ахэмлажъхъэх, къанымхъу ѿшын ылъэкъыга?

Хышъэм зэрэхэтимкэ, нархэм лэгъуп ин дэдэ ялагъ. Ар лъэпкъым ыгъэфедэу, цыфхэр ишхыкъихъу зыщэтэм зыими зи

Сэмэгумкэ укъикъимэ: Мэшлээкъо Сайд, Дышъэкъ Хыбидэт, Владимир Эрлих, Ирина Ксенофонта, Тэу Замир.

яшъэфхэр джыри аухыгъэхэп

феныхуаугъэп. Лэгүлпир зы нэб-гырэ ратыхынэу, зедамыгъэ-федэжынэу зэдаштэгъягь, ар зыфагъэклэнэу щытыгъэр машо кимышыхъеу псэу рагъахъорэр къэзигъажъорэр арыгъе. Бэмэ заушетыгь, ау Орзэмэдж закуу псыр зыгъэжьоштугъэр — ичатэ къырихи, зиухъээ жыыр ыгъэппли, псыр къэжкуагь. Зыпари къыхъэмьшижъеу, пахъеу къышхъарихырэм чыр ыуплыцагь. Цыфхэм Орзэмэдж агъэмисагь. Тхъэм ельэуи, ошу къыригъэштигь, ау зэпымью тыгъэр къепсы хъугъе. Аш уци, чыги ыгъэгъуягъех, посхъохэр игъукыгъях. Цыфи, псаушикы ашхыни, зэшъонхи щымыгъэжъе хъугъе. Орзэмэджку аумысигъэр Тхъэм

куп къагъэклогъагь лэгъупым лъыхъунхэу. Къэбертэе къушхъэху пирамидэ тепльэ зиэхэм къачлагъуате ашлонгъуагь. Ахэм Аннанербе ыцэу куп ялагь пкыгъо халэмэтэу дунаим тетхэр ыгъуйхъеу. Ау нартхэм ялэгүп икъебар щызыгъэгъозагъэхэр сшерэп, — къеуатэ Аслын. — Лэгъупым ишшуа-гье амышшыгъэм, юфы зыра-гъешеу фашистхэр лъыхуну-еха? Ар Адыгем къэшшыгъян фаеу сэ сеплы. Лэгъупым икъебар зэхэзыхыгъэх нахъижхэм общественнэ движение «Адыгэ Хасэм» зыфагъэзгъягь Къокыпэ имузей ипашэ ашкэ клағъэлъеунэу. Бэрэ щамыгъэлэштми, музеим икъутамэу Мыекуулэ дэтым къа-щэнгу, ау экспозиции зыхэтиштэр гъэхэзырыгъахэу, чыпэу зыдэштиштэри гъэнэфэгъахэу джэуап къэкложъигь.

Шыылкъэ, унэ хэхыгъэм лэгъупир чэт, музеим къычэхъэрэ пстэуми ар зэрэгэлэгъун альэкъишт, ау ти-чыгу зэригупсэм фэдэу а чыпэр зэрэшмытыштым игупшигээ зыдэтиштэйхэу тэтиштэйхэу халэмэт къэтп-лъыхъагь, ти-тарихь бэрэ тыфызэллэ-къижыгь.

Улэрэ Улапэрэ

ЗЫ ПЧЬЭ АЗИФАГУ

Къокыпэ музеим игъэтэллыпэ шхъафэу дышшэе пкыгъохэр зычэлхэр тэтизакъоу тэштэе мы мафэм къизэлга-

Ухъумэпэ шхъафым ипчъе къытфыуахы.

Щынджые къыщычахыгъэхэр.

я V — IV-рэ ильэсхэм зэрэпсэущтигъэхэр тагьашэ.

Мы гъэтэллыпэ охти 4-мэ къахиубытэрэ пкыгъохэр чэлтих — скифмэ, сарматмэ ялъэхъан, лъэпкхэм якошын, гурит лъэхъанхэр.

Шытхэлэ культурэм хахъэхэрэ пкыгъохэр къуаджэу. Щынджые къыщычахыгъэхэри мыш щыгъильхэнэхэе пльэкъиштых — бзылтыгъэ къэхальэм къычахыгъэ бгырыгхыр, іэлтийнэхэр, чынхэр.

1981-рэ ильэсхэм къыщыублагъэу мы пкыгъохэр музеим щаухумэх, гъэтэллыпэ шхъафыр зыщыиэр ильэс 18 хъугъе. Мы уахътэм щыщшэу ильэси 3-р ары цыфхэр къычахыгъээ зарагъэлэгъурэр.

1981-рэ ильэсхэм къаъотыгъэ шхъахы скульптурэм щыщшэ къэнагъэр.

ельэунэу уашьом дэклиягь. Ар къэтыфэ, лэгъупэу къажъорэр чым хэтихъягь, юшхъе чэгъхугъе.

Къызэралорэмкэ, Адыгэ чыгум псы йэз-гъуи, псы фаби къык-чырэр зэкэ а лэгъупэу къажъорэм къек-тих.

— Нарт хышигъэм зэрэхэтиймкэ, — elo Тэу Аслын, — лэгъупир пирамидэ тепльэ зиэхэм юшхъе чэгъхугъе. Я 10-рэ Улэ яшъхъэм пхъэм хэшшыгъэу пирамидэ чэтигъ, лэгъупир зэрэтигъэр ашыклоц.

Лэгъупир Москва зажэжыгъэм тхъамафэ тешлэгъэу къэралтыном ипашэ идуун зэрихъоягъэр, аш къихъухэгъэ тхъамыкагъохэр тип-кыгъо халэмэт чынгужым зэрэраштигъэм Тэу Аслын репхых.

— Хэгъэгү зэошхом ильэхъан Адыгэимэ Къэбертааэрэ фашистхэм заубитхэм, нэмыцхэм

хыгъ. Улэ яшъхъэм къыщычахыгъэ лэгъупышом къыготыгъээр ары аш учээшишэрэр, Улэпэ яшъхъэхэм къачлахыгъэхэдэшьеу пкыгъо халэмэтэу дунаим тетхэр ыгъуйхъеу. Ау нартхэм ялэгүп икъебар щызыгъэгъозагъэхэр сшерэп, — къеуатэ Аслын. — Лэгъупым ишшуа-гье амышшыгъэм, юфы зыра-гъешеу фашистхэр лъыхуну-еха?

Ар Адыгем къэшшыгъян фаеу сэ сеплы. Лэгъупым икъебар зэхэзыхыгъэхэдэшьеу ашкэ къэтп-лъыхъагь, ашкэ яшъхъэм яшъхъэм ямзакъо, іэлкыб іэлпэласэхэм ашыгъэхэри яшъхъэхэм къачлахыгъэхэдэшьеу. Сэри ахэм яшъхъэхэм сажэтигъ. Ахэр къызытэгъотхэм, улэпэллэгъэхэу, зажэулыгъэхэдэшьеу щытыгъэхэдэшьеу тхъэхэм къурмэн зэрафашыгъэхэм ар ишыхъат. Гүшүйлээ пае, мы тэжжын къюшынэу дышшэпс егъэшшуа-гъэу нахъыбэмэ ритонкэ ашэрэм, шым фэдэу шыгъэм, ынэхэр итыжъигъэхэп, ылъэ-кьо лъэныкъуи джотыжъигъэп. Пкыгъохэр тиофышэхэм зэтирагъэуцожыгъэх, тепльэу ялагъэр арагъэгъотыжъигь. Мыхэм іэлэсэнгъэу ижыккэ ахэлтыгъэр къызэрэгъэлтэгъорэм нэмык-кэу цыфхэм ятарихын къитфауатэ, тиэрэ ыпэкэ

Етлани аукъодыеу чагъахыгъэрэп — апэррапшэу пэшорыгъэшшэу зяб-гъэтхын фае, зэ чэхъагъум нэбгыри 5 нахъыбэ чла-щэрэп — унэр цыкы.

Мыш чэлхэхэдэшьохэм яшэрэп къэгъэлэгъон зыщыкыа-гъэр Къокыпэ музейр ары, ятлонэрэуи щызэхашэгъагь, джащ фэдэу Болгарии, Испанием, Мексикэм, Герма-

Ирина Ксенофонтова.

тхълтэу «Адыгэмэ ядышэ кэ-нжы» зыфиорэми а пкыгъохэр дэбгъотэнхэ пльэкъыщт. Адыгабзэкэ ар тхыгъэ.

Улэ яшъхъэхэм зэкэ къялотэгъаха?

2008-рэ ильэсийм В. Эрлих зипэшэ купыр Н. Веселовскэр зыщытэгъэ яшъхъэм ятлонэрэуи итээнэу къэкложъигь.

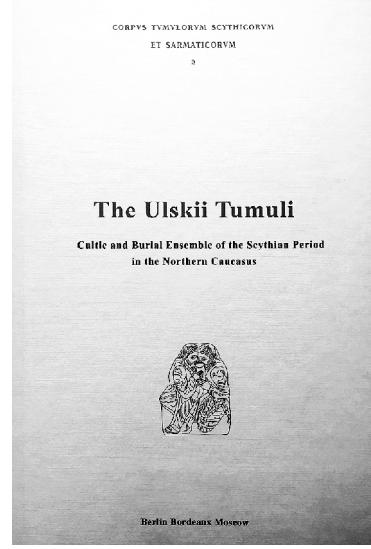
— А. Лесковыр ашыгъум Америкэм клохыгъэу щыпсэущтигъ, — къеуатэ В. Эрлих. — Аш зэрилтыгъэхэмкэ, ар анах пэсэрэ юшъхъагь, ау аш аштэу щымытэу къычэлкыгъ. Къычэлхыгъэхэмкэ, я 2-рэ яшъхъэм илэгъугь — тиэрэ ыпэкэ я VI-рэ лэшэгъум икэх — я V-м икъежаал. Аши щэтире гъэпсыкэ иларь. Веселовскэр зэрэштигъэхэм, яшъхъэр зэрхункэгъагьэм къахэйкылэхээдэшьеу къыщыдгъотыгъэп — къошын, онэ іаплээм пылыгъэхэр, дышшэ пкыгъо цыфхэм яшъхъэ пчэнэри. Мыхэр АР-м и Лъэпкэ музей чэлтих.

Джы къызэнсэгъэм яшъхъэм шы къупшхъэхэр къытебгъотэнхэ пльэкъыщт.

— Тыуплъекуудыгъэгъэ юшъхъэ ныкъом фэдэхэу джыри юшъхъий купым хэт, — elo Тэу Аслын. — Ахэми шьэфхэр ялэх.

МЭШЛЭКЬО Сайд.

Мыекуулэ — Москва — Мыекуулэ.

ТЭУ АСЛЫН

АДЫГЭМЭ ЯДЫШЭ КІЭНҮЖЬ

ЧыгъэшIухэр ахальхъэгъах

Теуцожь районымкіэ фирмәү «Синдиқа-Агрор» (зәхәщакор
Лыләпіэ Ибрахим, иғәцәкіекі тұхаматэр Күштүр Ремәзан)
анаҳь инвестор бәлахъеу, зыпкъ итәу һофф зышіләхэр
хъязмәтшіләпіхәм ашыщ. Ильяс къес зичәзыу губбъо
һоффшіленхәр иғом зәшіуахыз ячыгүхәр гъәбәжүльә ашых,
ләжынгәшхо къахыжы.

Аш фэшыхьат 2017-рэ ильэсүм коц гектар 705-у ялагьэм изы гектар центнер 52,1-рэ къызэрэхыгъэр. А пчагъэр ежь районым гуртыымкэ къышахыжыгъэм центнери 5-кэ нахыыб. Хъэ гектар 600-р агъэбэгъуагь, гуртыымкэ гектарым центнер 48,8-рэ къырагъэтыгъ. Ари районым илошлагъэхэм центнери 7-кэ ашлоклы.

Джыри фирмәм имеханизаторхәр гъэреклорә йошшагъязхәм къакларамы фәлажъях. Хъызметшаптәм иагроном шъхъяләу Тыгъужъ Нурбый къызәриуагъэмкә, анахъ охътешшүхәм егугъухәззә, минеральнә чыгъышшүхәр дыхалхъяззә гъэреклө коц гектар 793-рә, хъэ гектар 456-рә, рапс гектар 408-рә хальхъягъязх. Кымәфә мазәхәм ләжыгъе хъасәхәм аналә атырагъетыгъ, бывым шъхъэрлыклохәм, цыгъо-шъуаехәм ащаухъумагъязх.

— Тибжыхъэсэ гектар 1657-мэ кылмафэр дэгъою раХхыгъ, — elo агрономым. — Джы тызхэхъэгъэ ильэссык!эм лэжьыгъэу къэтхыхъжыщтым ибагъэрэ идэгъугъэрэ зэлтъитыгъэр бжыхъасэхэм игъом чыгъэшүхэмкэ тяшушэнэр ары. Мы лъэхъаным «Луноход» зыфaloхэрэ агрегатитумэ етлупцыгъэу Ioф ашлэ. Тиклалэхэм альэкі къагъанэрэл. Бжыхъэсэ гектар 700-м ехъумэ аммиачнэ сепитрэ aлеклэдгъэхъэгъах. Гектар пэпчъ минеральнэ гъомылэ килограмми 150-ра етэты.

— Апэ Нэшъукъое бгышъхъэм тель

рапс гектар 306-мк^іе къедгъэжьагъ, — elo фирмәм иучетчикү Нәхәе Байзэт. — Ар къызытәуҳым, Джәдҗәхъабләк^і зыкъедгъэзагъ. Къутырәу Городскоим күорә гъогум ыбгъуит^іук^і щыль коц хъесәшхохәу гектар 402-рә хъухэрәми чыгъәшшүхәмк^і тяшшүләгъя. Джа Йофшәнхәр тимеханизаторхәм мәфишк^і зәшшүахыгъя. Зә къесы, етәнә къещхы, чыюпсым изытет тыкъызетыреажә нахъ, бәшшагъеу тыуыхыттыгъя. Джы Къунчыкъохъабләк^і зыдгъэзагъ, етәнә Гъобекъуае тыкъошт.

— Тимеханизаторхәу Йофшәгъу мафәм къеуу ямыләу лажъәхәрәми ягугъу къесшы сшлойгъу, — elo учетчикым. — Чыгъәшшү хәзыльхъәхәрә агрегаттүмә Йоф языгъашшәхәрәр Андрей Нестеренкәмрә Александр Даренкәмрә. Тури Шытхъэлә районым нәфшшагъом къекылых. Ахәм яагрегатхәм шәрәхъеу ак^іләтхәр хъешшо гъәпшүгъәхәу, шұуамбъохәу, хъасәм лъэужхәр фамышынәу, бжыхъасәхәм яягъе ямыкъынәу щытыых.

Ахэм нэфшхајгом минеральнэ чыгъэшүхэр аращалэ, мэфэ реным къеуцу ямылэу Йоф арагъашэ трактористхэй Лыбызыу Хъалидэ, Хъокло Шамсудинэ, Андрей Борисовым, Алексей Валентиновичем. Ахэм акыгъых Бэцькю Мыхынтарэрэ Евгений Рудрэ. Апэрэм чыгъэшүхэр губьгом изыщехэрэх хъамэм щеушшэх, ятлонэрэм бжыхъасэхэм яшшүүшэхэрэм чыгъяшшур афыретакъо.

НЭХЭЕ Рэмээн.

ХэбзакIЭхэр

«Дачэ амнистиер»

Дачэ зиэхэм апае амнистиер кызыгау гупшысыг таатай эхэндээ «перестройкэм» ильэхъян. Хабзэм цыифхэм къаритырэ чыгур яунае зэрэхъунэу, шиэгъэн фээ тофыгъохэр зэрыйт хабзэ аштэгъагь. Ашыгъум чыгум кадастровэ паспорт пымылъми ар зэрэуер къэзы-ушыхъатырэ свидетельствэ къуатыщтыгь. Унэри, ашдэгэри учэмыхъажыгъэми. Кыптыратхэштыгь.

Хабзэр зэрэгүүгээльгээр сотки 6 хүрэе чыгуу laxхээр хабзэу щынэхэм адиштэу нахь псынкэу арагъэтэхынхэу ары, ау юмрын клаакынгээл

Аш къыхэкъеу, 2006-рэ ильэсүм къышегъэжьагъеу палъэр шэ пъагъэкъотаь. 2010-рэ. 2015-

рэ, 2018-рэ ильэсхэм регистрацiiиехэр арагъашынхэу фэягъэх.

рэ мафэ нэс. Йоғыр зэрагъэ-
псынк!энэу иғьом зитхыльхэр
зымыгъэпсыхэрэм охътабэ ты-
рагъякүадэзэ нахь шык!э кын-
к!э зэшшуахынхэу къаралогъагь.
Кадастровэ ведомствэхэри
гъэтхапэм къышгъэжъягъа
тхыль гъэпсынхэр цыфхэм афа-
гъэхъильянхэу ежэцтыгъэх, ау
ар къыхъялхыа хүгъца.

«Дачнэ амнистиер» гээцэ-
клагэ зэрхүүгээм Федерац-
иехэм я Совет мэзаем ык!эм
хэлпльагь, Къэралыгьо Думэм
джыри зэ амнистиер зэкихьягь.
Ильэс 12 хуугьэу афэмыгьэ-
псыхэрэ тхыльхэр 2020-рэ ильэ-
сим игъэтхапэ нэс джыри
дъягъэкютагь.

МФЦ-м джы щатыщт

Цыфхэм яфэло-фэші зэфэшьхяафхэр кызыщафа-
гъэцакIэхэрэ гупчэхэр (МФЦ) къалэхэми, районхэми
ащагъэпсыгъэх. Ахэм ялофшэн гъэтхапэм
къышегъэжъяау зэхъокыныгъахэр фэхъуштых.

Джынэс цыфым иштыкіләгъе тхыль горә гупчәм къышыфагъэхъазырыгъэмә, ащ төфөгъе ахъщэр банкхәм, банкоматхәм е терминалхәм ашитынәу хүүщтыгъ. Шъхьаем, къералыгъом ит псеүпілә пстеумә ахәр адәтыхәп, цыфхәмі банковскә карточкәхәр зимишәхәр бәу ахәтих. Джаш къыхәккәу МФЦ-м къигъэхъазырыгъе справкәм тһо ултырқон фаеу мәхъу. Арышь, джы гупчәхәм ялофышшәхәм къералыгъо хъакъулахъхәр гупчәм шаһахынхәу фитыныгъе кънатыгъ.

Аш фэшъхбафэу фэлo-фэшl заулэ уиышыклагъэмэ, джы ахэм зэкlэм апае зы льэу тхыль птхыми хъущт. Аш фэдэ унашьом гъэтхапэм и 29-м кыыщегъэжъагъэу klyaché илэ мэхъу.

Ыкыб къытфегъазэ

Ильэс псаурэ Македонием ипащэхэм Урысыем щы-
псэухэрэ цыфхэр визэ ямыгэу ягъунапкъэ рагъэ-
хагъэх. Аш фэдэ фитыныгъэ зялагъэр гъэтхапэм и
15-м нэс. Джы зыгъэпсэфаклохэм якъэралыгъо
ихъанхэм ыпэу визэхэр агъэхъазырынхэу
закыфагъязагь.

Македониер зэрэлблаягъэм къыхэкіеу аш нахыбэрэ кло-
щтыгъэхэр Хабаровскэ краим щыпсэухэрэр арых. Ау тур-
операторхэм къызэралорэмкіе, тизыгъэпсэфаклохем япчьягъэ
ельтыгъэмэ, Македониер зыгъэпсэфыпІекіе къыхэзыхыхэ-
рэр ба хъухэрэл.

Арэүштэй ёщтыг, Македонием игъунапкъэхэр кыззэфишыгэхэрэп. Тхъамэфитгум нахынбэрэ къимысыщтхэмэ, джыритишыфхэр виза ямыгэв аш клонхэ фитых.

Шотокан-кумите

Медалиш, мастер хъугъэ

КъоқыпIэм къищежьэгъэ бэнакIэу шотоканымкIэ Урысыем изэнэкъокъу Москва хэкум икъалэу Щелково щыкIуагъ. Адыгэ Республикаем ихэшыпыкIыгъэ команда зэлукIэгъухэм медальхэр къащишихыгъэх.

Онтэгүгъэ зэфэшхъаф зилэхэ хуульфыгъехэм якуп нэбгыре 50 щызэлукIагъ. Адыгэим ибатрэу Хъаткъо Инал тыжын медальр къыфагъэшьошагъ. Ахтэо Дамир ящэнэрэ чыпIэр къызыдехым, джэрэз медальр къыратыгъ. Ашдаклоу Урысыем спортымкIэ има-стэр зэрэхуугъэм фаш тыфегушо.

Ильэс 20-м нэс зыныбжхэм язэнекъокъу бэнэко 40 щызэлукIагъ, ялэпIэсэнгъэ кумитэм къищагъэлэгъуагъ. Ахтэо Дамир ящэнэрэ чыпIэр къыфагъэшьошагъ. Ильэс 16 — 17 зыныбжхэм якуп Александр Колесник я 5-рэ чыпIэр къышихыгъ.

Командэхэм шотокан-кумитэмкIэ язэлукIэгу шольтыр 12 хэлэжьагъ. Адыгэ Республикаем ихэшыпыкIыгъэ хуульфыгъэ команда ящэнэрэ чыпIэр къыдихыгъ. Москва хэкум Кубокъир, дышэз медальхэр фагъэшьошагъэх, Астрахань хэкур ятонэрэ хъугъэ. Адыгэим фэбэнагъехэм тигуалэу

ацэхэр къетэлох: Хъабэхъу Шамил, Александр Рудь, Ахтэо Дамир, Хъаткъо Инал, Уджыху Ильдар.

Европэм шотоканымкIэ и Кубок къидэхыгъеным фэгъэхыгъэ зэнекъокъу мэлыльфэгъум и 9-м Сербием щыкIоцтым Хъаткъо Инал хэлэжьэнэу фитыныгъэ къидихыгъ. Европэм шотоканымкIэ изэнекъокъу шэлкогу мазэм Сербием щызэхашщэт. Ахтэо Дамир зэлукIэгъухэм ахэлэжьэнэу зэгъэхэзьыры. Тибэнаклохэм ятренир-кIэлэгъаджэу Хъаткъо Ахмэд къызэрэтиуагъуяа, республикэм истирт еджалIэу N 2-м ныбжыкIэхэм зыщагъасэ. Сыд фэдэ зэнекъокъу къуагъэхэми, Адыгэим ибяракъ зыдаштэ, республикэм ыцэ лъагу зэралэтиштэым яшылгээхэм пыльых.

Сурэтым итэр: Адыгэ Республикаем ихэшыпыкIыгъэ командау Москва хэкум щыбэнагъэр.

Баскетбол

АПЭ ИТЫМ ТЕКІУАГЬ

«Динамо-МГТУ» Мыекуапэ — «Уралмаш» Екатеринбург — 65:86 (25:16, 7:13, 14:26, 19:31).

Гъэтхапэм и 8-м Адыгэ республикэм спорт Унешхуу «Ошбу-тенэм» щызэдешшагъэх.

Зезыщагъэхэр: И. Куксов — Ростов-на-Дону, И. Лотыш — Москва хэку, А. Перееверзев — Москва.

«Динамо-МГТУ»: Гапошин — 11, Абызов — 13, Еремин — 4, Балашов — 8, Князев — 12, Милютин, Майборода — 2, Россов — 15.

«Уралмашым» къыхэштыгъэхэр: Воскресенский — 19, Ежов — 15, Рассказов — 15, Глазырин — 9.

Зэнэкъокъум апэрэ чыпIэр щызыыыгъ командауда удешэнэрын псынкIагъоп. «Динамо-МГТУ-м» апэрэ таеквони 10-м үүж «Уралмашым» пхъашэу пэуцужын ыльэкыгъэп. ХъакIэхэм яешкIули 10 зэлукIэгъум хэлэжьагъ, зэкэми хъагъэм ыэтуаор радзагъ, къинишо хамыльгаюу теклонигъэр къыдахыгъ.

Ятонэрэ зэлукIэгъур

«Динамо-МГТУ» — «Уралмаш» — 83:70 (17:11, 27:15, 20:22, 19:22).

«Динамо-МГТУ»: Гапошин —

27, Абызов — 11, Балашов — 6, Еремин — 14, Князева — 6, Суслов, Милютин — 3, Майборода — 4, Россов — 12.

«Уралмашым» къыхэштыгъэхэр: Ежов — 15, Шашков — 10, Новиков — 8, Ворон — 8, Комаров — 7.

ЗэлукIэгъур заублэм, гумэкыгъо тиагъэп. Пчагъээр зэрэлтыклатэштэгъэр: 4:2, 9:6, 14:11, 26:17, 34:17, 44:26. А. Гапошиным, Н. Ереминим, М. Абызовым, нэмыкIхэм хъагъэм ыэтуаор зэрэрадзэрэм даклоу, зэхэшэн ыки ухуумэн ыофыгъоэр дэйбуу агъецакIэштыгъэх. Аш фэдэ ешлакIэм «Уралмашыр» фэмыхъазырэу къэлэгъуагъ.

Ешлэгъур къеухым зыщифэкштэдэхэм хэхэхэр: Магомедов — 2, Ыашэ — 11, Гараев — 26, икъэлапчээдэхэм хэхэхэр: Маркосов — 55, Делэкъу — 69, Сердюков — 89. Маркосовым пенальтири дидзагъэп — 43.

2017 — 2018-рэ ильэс ешлэгъум хахьэхэрэ ешлэгъухэм ападзэжыгъ. «Зэкъошныгъэм» зэхъо-кыныгъэхэр фэхъуагъэх. Адыгэ Республикаем изаслуженнэ тренерэу Ешыгоо Сэфэрбий тикомандэ итренер шхъаэр атъэнэфагъ. Ешлэкло заулэ кIэу аштагъ.

ЗэлукIэгъур аублэгээ къодьеу «Динамэр» ыпэкI къильти, В. Магомедовыр ошэ-дэмийшIеу лъэшэу тикъэлапчээ къызыдэом, ыэтуаор Д. Гиголаевым шхъарьбы-

никовыр тиешлакIохэм къащиихыгъ. «Уралмашым» апэрэ чыпIэр къыдихынымкIэ гугъэ имылэжьэу ыльытагъ. «Динамо-МГТУ-р» я 5 — 6-рэ чыпIэрхэм афэбэнэшт.

Мэзаем и 12 — 13-м «Динамо-МГТУ-р» Магнитогорскэ икомандэ тикъалэ гъогогуито щыуукIэшт.

Сурэтым итхэр: «Динамо-МГТУ-р» «Уралмашым» дешэ.

Футбол

Пчагъээр бащэба?

«Зэкъошныгъ» Мыекуапэ — «Динамо» Ставрополь — 3:3.

Гъэтхапэм и 10-м Адыгэ республикаем стадионым щызэдешшагъэх.

Зезыщагъэхэр: А. Зубов — Азов, А. ДышээкI — НалыкI, В. Лацвиев — Шахты.

«Зэкъошныгъ»: Гиголаев, Ахмедханов, Къэжар, Шаюнов, Датхуужь (Березов, 46), Ещенко, Дыхуу (Юрченко, 46), Къонэ, Мамонов, Ыашэ (Делэкъу, 64), Крылов (Кадимов, 77).

Къэлапчээм ыэтуаор дээдэхъэхэр: Магомедов — 2, Ыашэ — 11, Гараев — 26, икъэлапчээдэхъэхэр: Маркосов — 55, Делэкъу — 69, Сердюков — 89. Маркосовым пенальтири дидзагъэп — 43.

2017 — 2018-рэ ильэс ешлэгъум хахьэхэрэ ешлэгъухэм ападзэжыгъ. «Зэкъошныгъэм» зэхъо-кыныгъэхэр фэхъуагъэх. Адыгэ Республикаем изаслуженнэ тренерэу Ешыгоо Сэфэрбий тикомандэ итренер шхъаэр атъэнэфагъ. Ешлэкло заулэ кIэу аштагъ.

ЗэлукIэгъур аублэгээ къодьеу «Динамэр» ыпэкI къильти, В. Магомедовыр ошэ-дэмийшIеу лъэшэу тикъэлапчээ къызыдэом, ыэтуаор Д. Гиголаевым шхъарьбы-

ыки, хъагъэм щычэрэгтэгъуг — 0:1. А. Ыашэм ухуумаклохэр ылашхъэ щытхуу къэлапчээм дауи, зэфэдэу пчагъээр хъугъэ — 1:1. «Динамэм» иухуумаклохуукъоныгъэ ёши, икъэлапчээ ыэтуаор дидзэжыгъ — 2:1. А. Къэжарэр М. Маркосовым бэзнызэ шапхъэхэр ыукуугъэх. Пенальтири М. Маркосовым дэгьюу ёгыцэкIагъ. Къэлапчээм ар лъэшэу дэуагъ, ау Д. Гиголаевым зидзи, лъхъанчэу быйбырэ ыэтуаор къызакIидзэжыгъ. М. Маркосовым бэзтыримыгъашэу тикъэлапчээ ыэтуаор къыдидзэг — 2:2. А. Къонэм игъом ыки дахэу ыпэкI ытыгъэ ыэтуаор А. Делэкъор лъыччи, хъагъэм ридзагъ — 3:2. Ешлэгъур зыщаухыщт уахьтэм С. Сердюковым тикъэлапчээ ыэтуаор шхъэкIэ къыдидзэг — 3:3. Тиухуумаклохэр нэгъээуплэгъум щызэгүрүүдээхээп.

Пресс-зэлукIэр

Командэхэм ятренир шхъаэрэхэй С. Ешыгуаомрэ Л. Ивановырэ кызызэрэагъэхэмкIэ, нахыншIо зэрэшшэхэм пыльыхы.

Сурэтым итхэр: «Зэкъошныгъэр» «Динамэм» дешэ, А. Ыашэм ыпэкI ылтыгъ.

Нэглүүртэй зыгъэхэзьыгырэдээ

Зэхэзыщагъэр ыкIи къыдээз-гъэкIырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкI ЙоххэмкIэ, Икъыб къэрлхэм ашы-псэурэ тильзэгъэхъэхэм адьыгээзэпхын-гъэхэмкIэ ыкIи къэ-бар жъугъэм иамал-хэмкIэ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стяянскэр, 236

Редакциер зыдэшыэр: 385000,

къ. Мыекуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр:

52-16-79,

Редакцием авторхэм къаихырэр А4-кIэ заджэхэрэ тхъапэхэу зипчагъэкIэ 5-м эмыхуухэрары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлзэ, шрифтыр 12-м нахь цыкунэу Ѣытэп.

Мы шапхъэхэм ади-мыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIегъэжохы.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаухыхьаты- гъэр:

Урысые Федерацием хэутын ЙоххэмкIэ, телерадиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлты-ИсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпIэ гъэйоры-шапI, зэрэушыхы-тыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщаухытэрээр

ООО-у «Полиграф-ЮГ», 385000,

къ. Мыекуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкIэмкIи пчагъээр 4844

Индексхэр 52161

52162

Зак. 443

Хэутынм узьы-кэлхэнэу Ѣыт уахьтэр Сыхьатыр

18.00

ЗыщыкIэхэгъэхэх- уахьтэр Сыхьатыр

18.00

Редактор шхъаэрэ шигуадзэр

МэшлЭкъо С. А.

ПшъэдэжыкIэж зыхыырэ секретарыр

Хъурмэ Х. Х.